

bahçe düzenlemiş. Bu bahçeyi yalısındaki ufak tadilatlar takip etmiş. Derken Hatice Sultan'ın Boğaz'daki yalısını neredeyse yeniden yapmış. Bu iş birliği uzun yıllar sürmüştü. O dönemde ilgili ilginç bir ayrıntı da Melling ve Hatice Sultan'ın belki de tarihte ilk defa Osmanlı Türkçesini Latin alfabesine uyarlayıp yazışmalarında kullanmaları. Çok sayıda mektupları Paris'te özel bir koleksiyonda saklanıyor. Sergimizde o mektupları da yayınlıyacağız. Hatice Sultan'ın 'Melling Kalfa' diye başlayan, 'Sarayı yetiştiresin, çiçekleri güzel edesin...' diye devam eden mektupları önemli tarihi belgeler niteliğinde.

Sergimizde yer alan bir diğer önemli ressam Thomas Allom ise İstanbul'a bir papaz olarak gelmiş. Üç yıldan uzun kaldığı İstanbul'da bellekleri yer etmiş önemli gravürlere imza atmış. Kendisi aynı zamanda bir mimar. Arkeolojide müthiş meraklı. O dönemde Truva ve Bergama'dan başlayıp Türkiye'nin önemli arkeolojik zenginliklerini resmederek rapor etmiş.

Bu büyük ustaların bir diğeri olan Schranz, saray tarafından resim öğretmenliğine atanmış. Askeri okullarda öğrenciler yetiştirmiş. Schranz'ın bir fotoğrafı gibi Boğaz'ın tüm kıvrımlarını ve evlerini bir nakkaş titizliği ile işlediği tabloları, özellikle de İstanbul Boğazı'nın her iki yakasını Karadeniz'den Marmara Denizi ile buluşmasına kadar resmettiği panoramik tablo, 19.uncu yüzyıl İstanbul'unu bizlere anlatan bir roman gibi. Sergimizin sanat yönetmeni, tabloların canlandırmasını yapan Murat Önes, bu ünlü tabloyu ilk defa mevsimlendirdi. Tabloda İstanbul kışı, yazı, ilkbahar ve sonbaharı birlikte yaşıyor, tabloya zaman ve mevsimleri kazandıran güzel bir çalışma oldu.

Pitoresk İstanbul'un bir başka önemli sanatçısı Lewis, 18 tabaskı gravürüyle sergimizde yer alıyor. Lewis'in en büyük özelliği mimari yapı elemanlarını çok iyi kullanması. İnsan figürünü de ustalıkla kullanıyor. Lewis'in herkeste değişik bir tat bırakıp 'müthiş resimler' dedirtten tablolarını devasa boyutlarda canlandırılmış olarak görmek sanatseverler için hoş bir deneyim olacak.

İsmi artık İstanbul ile özdeşleşmiş olan **Ayvazovski** Osmanlı sultanları tarafından takdir gören bir sanatçı. Çeşitli defalar İstanbul'a gelmiş, sarayda kabul edilmiş, Osmanlı nişanlarıyla ödüllendirilmiş. İstanbul'u konu alan iki yüzün üzerinde tablosu olduğu biliniyor. İstanbul'un en güzel tablolarına imza atmış. Bugün Rusya'daki pek çok müzede ve Amerika'daki koleksiyonerlerde tabloları yer alıyor. İstanbul tabloları en çok tercih edilen tablolar arasında. Sotheby's ve Christie's müzayede evlerinin müzayedelerinde de en çok ilgi gören **Ayvazovski** tabloları İstanbul temalı.

Bütün bu zenginliklerin, ustaların sergimizde buluşmaları sanıyorum sanatseverler için önemli bir deneyim olacak.

Müzik bu sergide alışlageldiği gibi fonda değil galiba.

Evet. Sergideki tabloların her biri şiir, roman ve müzik özelliği taşıyor. Sergi için müzik bestelemek pek alışılmış bir uygulama değil. Oriental Rhapsody, bu sergi için bestelendi. Dönemi yansıtan müzikler seçildi. Serginin cuma ve cumartesi akşam seanslarının **Anjelika Akbar** canlı performans piyano dinletisi ile bütünleşmesi de cesur bir deneme olacak.

Sergi için yazılan bir de novella var.

Sanat tarihçisi ve yazar Gül İrepoğlu sergi çalışmalarından ilham alarak 'Aşk-ı Derya' novellasını yazdı. Konusu ressam **Ayvazovski**'nin Gizli İstanbul Güncesi.

Enfes bir roman tadında... **Ayvazovski**'nin defterine karadığı İstanbul'un çeşitli eskizleri eşliğinde. Güncesi Ruslar kendi dillerinde okuyabiliyorlar. Türkçe ve İngilizce çevirileriyle ilginç bir yayın denemesi aynı zamanda...

Anlaşıyor ki sanatseverlerin bu sergiye gitmek için pek çok sebebi olacak.

Bu sergi İstanbul için, İstanbullular için özel bir deneyim olacak. Sergiye gelenler doğrudan dijital serginin olduğu salona girmeyecek. İlk olarak altı bölümden oluşan, her biri bir sanatçı adanmış altı ayrı kompartımandan geçerek sergiye ulaşacaklar. Bu kompartımanlarda her sanatçı hakkında İstanbul deneyimlerine ilişkin bilgiler Türkçe, İngilizce ve Arapça olarak veriliyor. Her kompartımanda interaktif ekranlar olacak. Bu ekranlar sayesinde ziyaretçiler önce o sanatçıyı tanıyıp eserleri hakkında bilgi sahibi olacaklar. Yine bu serginin içinde Türkiye'de ilk defa bir interaktif kitap olacak. Büyük projeksiyon cihazlarıyla yönetilen bir kitap. Kitabın sayfası çevrildiğinde gördüğünüz herhangi bir gravüre, resme ya da metne dokunduğunuzda hareketlenip videoya dönüşecekler. Bu deneyim de daha önce İstanbul'da hiç yaşanmamıştı.

Kısacası sanatseverler için kendi içinde pek çok sürpriz barındıran bir sergi. Ziyaretçiler bu altı kompartımandan geçip, sanatçıların o dönemdeki ruh hallerini anlatıp, verdikleri eserlerdeki **pitoresk** anlayışı ve duyguyu içselleştirdikten sonra onları daha büyük bir sürpriz bekliyor. Serginin ana salonuna girdiklerinde dev boyutlu eserlerle karşılaşacaklar. Tüm bu sanatçıların İstanbul'a için geldiklerini, nasıl eserler verdiklerini, oryantalist ressamların İstanbul'u içselleştirme ve keşfetme duygularını anlatan, onlarla empati kurabilen sanatseverler umarız büyük bir keyif alacaklar.

ANJELIKA AKBAR

İstanbul konulu yeni bir projeye hayranlarınıza buluşuyorsunuz.

Napoleon "Dünya tek bir devlet olsaydı başkenti İstanbul olurdu" demiş. Bu sözle bir İstanbul aşığı olarak katılıyorum ve böyle bir projede **Boyut Yayın Grubu**yla birlikte yer aldığım için çok mutluyum. Yıllar önce, 1990'da İstanbul'a geldim ve o gün bugündür buradayım. Beni bu şehre bağlayan müthiş bir güç ve enerji var. Besteci olarak da Türkiye'den ve bu topraklardaki farklı müzik türlerinden besleniyorum. Çok akademik, çok tutucu bir müzik eğitimi almış olarak Türkiye'ye geldim. Ama daha sonra buradaki müzikler, enstrümanlar, farklı tatlar, baharatlar beni etkiledi. Yıllardır klasik müzik ve avangart çalışmalarım yanı sıra Doğu ve Batı kucaklaşması diye adlandırdığım çalışmalar yapıyorum.

Sizin açınızdan serginin en etkileyici yanı nedir?

Bu serginin en şaşırtıcı ya da değerli yönü, sanatseverlerin orijinal, küçük boyutlarında görmeye alışkın oldukları tabloları, gravürleri beş metreye yakın dev boyutlarda görecekte olmaları ve tabii ki tabloların hareketli olması. Bunu çok etkileyici buluyorum. Bahsettiğim dev boyutlarda daha önce fark edilemeyen çok sayıda detay ortaya çıkıyor. Ve bunlara ek olarak müziklerin eşlik ettiğini düşündüğümüzde bütün duyularımıza hitap eden bir kompozisyon var. Bu ne bir sinema filmi, ne bir belgesel, ne de bir konser. Bambaska, yaşadığımız çağın tekniklerinin kullandığı özel bir sanat türü. Eminim ki, örneğin, **Ayvazovski** gibi karakter olarak sahneyi, insanları etkilemeyi seven bir sanatçı bugün yaşasaydı bizim kullandığımız teknikleri kullanırdı. İnsanı içine alan ve duyguyu seyahatine çıkaran bir sergileme biçimi.